

Abonamente:

1 Lună:
10 Lei sau 4 Ruble.
3 Luni:
25 Lei sau 12 Ruble.

Pentru preoți și învățători: prețul jumătate.

ROMÂNIA NOUĂ

Organ de propagandă pentru unirea politică a tuturor Românilor.

Director: Dr. ONISIFOR GHIBU

Iese în fiecare zi de lucru.

Prim-Redactor: Dr. Ion Matelu.

PLATA
PENTRU RECLAME
după
INVOLALĂ
REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA
Chişinău,
Ulița Gogol No. 39.

„Acum ori niciodată...”

Orice Român cu evlavie își amintește ziua de 24 Ianuarie, și în deosebi ziua de 24 Ianuarie a anului curent.

La banchetul care s'a ținut cu acel prilej în Chişinău eu am îndrăznit a spune că mulți din țărani moldoveni și democrații din Republica noastră, dacă azi nu sunt încă pentru unirea grabnică cu România pricina este că România încă nu e democratizată și în deosebi că treaba pământului nu e deslegată. Atunci am spus ceea ce cred că simțeau mulți țărani și mulți democrați din Republica noastră.

De atunci încocoace tot timpul am cugetat asupra întrebării. N'am luat parte activă de atunci încocoace nici la serbări, nici la ședințele Sfatului Țării; parcă nu mai aveam nici serviciu, nici datorie de deputat. Simțeam că în mine se petrece o frământare de gânduri ce sunt în legătură cu întrebarea aceasta. În sfârșit acum recunosc, că m'am schimbat; eu am rezolvit chestiunea ce mă preocupa așa de mult și n-oi greși dacă voi spune că după cum am spus atunci pe față, ce simțeam mulți moldoveni, acum voi spune tot aceea, ce simt cei mai mulți din aceiași moldoveni.

Azi eu strig în gura mare: „Acum ori niciodată noi trebuie să ne unim...” Orice moldovan, fie el cât de democrat, trebuie să înțeleagă aceasta și să facă tot ce poate, să aducă or ce jertfă, pentru a înfăptui această unire.

Noi nu putem trăi neatârnați, suntem siliți a ne uni cu vre-un stat vecin. Rusia e moartă, și de va învia, apoi numai sub o cârmuire monarhică va mai putea trăi. Atunci e mai bine în Monarhie împreună cu frații, decât cu străinii.

Noi, moldovenii, am văzut câte piedici ne-au pus chiar revoluționarii din Basarabia, când luptam pentru autonomie. În declararea republicei noastre am întâmpinat și mai multe piedici, iar declararea neatârării noastre i-a adus pe mulți la o stare de adevărată tulburare.

Acest act ei l-au pri-

vit ca înainte mergătorul Unirii și pe urmă să nu uităm, că majoritatea din ei sunt centraliști, prin urmare vedeau bine că perd una din cele mai blânde și mai grase oițe, din cele ce se găteau ei să le mulgă în viitor. Dacă n-au reușit pricina e numai slăbiciunea lor, altfel nu mai vedeam noi nici autonomie, nici în deosebi neatârare, cu toate că acestea sunt prevăzute în programul lor pentru toate națiunile.

Azi e timpul când popoarele, îndeosebi celea din Rusia, își creează soarta lor pe veacuri. Să ne dăm seama ce-ar fi de noi, Românii din Basarabia, dacă, Doamne ferește, am fi rămas cu Rusia fie chiar și ca Republică.

Unii din țărani, vor zice: „vom avea pământ fără plată”. Dar numai bieții țărani mai pot încă crede acestor cuvinte — „pământ fără plată”, căci chiar socialiștii ruși acum își dau bine seamă că aceasta nu poate fi decât numai prin revoluție... Aceste cuvinte „pământ și voe” au fost cuvintele care au scos din inima țaranului dragostea către împărat și a reușit revoluția. Dar pământ cu puțină plată va avea țaranul și în România, după cum spune d-l prof. Murgoci în această gazetă.

Să ne dăm seama ce perdem noi în unirea noastră cu Rusia. Într-o nouă Rusie noi nici o dată nu vom putea avea cultură națională, singura pe care orice popor e în stare a o pricepe.

Noi am văzut cât de mult ne-au împiedecat chiar unii socialiști în naționalizarea școlilor, cu toate că în programul lor intră acest punct. Noi vedem că chiar și acum când ne-am declarat independenți, ei vreau să ne dea cu de-a sila școli rusești. Sub cuvânt că mulți nu cunosc limba română cer ca limbă oficială limba rusă, acum, când oastea română e aci! Apoi închipuiți-vă ce va fi când noi ne vom alipi de Rusia, fie ea chiar și Republică.

Dacă noi însă ne vom uni cu România, ne vom avea cultura noastră națională, ne vom lumina împreună cu frații noștri și vom lucra și spre

îmbunătățirea stării țărânimii, — care e temelia fiecărui stat.

Și democratizarea României va veni cât mai curând pre cum vedem și din deslegarea trebii pământului.

De altfel, trebuie să recunoaștem că aproape toți moldovenii din Basarabia, afară de puțini oameni, nu doresc socializarea pământului.

Țăranul nostru e bucurios să aibă mai puțin pământ, dar să fie el stăpân pe pământ, nu statul sau obștea.

Luând acest lucru în vedere, noi vedem că treaba pământului cum se deslegă în România e mult mai potrivită cu firea moldovanului din Basarabia.

Astfel țăranul câștigă prin unirea cu România. Nici intelectualii noștri nu pierd, ci dimpotrivă. Vor pierde numai străinii. Aceștia trebuie să se dea după cei mai mulți, căci oricum ar schimba ei statisticele, orice statistici ar mai face din nou, tot Moldovenii rămân băștinașii Basarabiei și nici de cum cei aduși de țări în locul atârși moldoveni, cari au fost trimiși la Siberia, Mandjuria, Caucaz, etc.

Astfel putem spune, că fiecare Moldovan trebuie să dorească acum unirea cu România și astfel să formăm cu toții o Românie nouă, care să fie nouă din toate punctele de vedere.

Spre aceasta trebuie să meargă atât naționaliștii cât și socialiștii moldoveni, fiindcă orice socialist își dă seamă că numai ridicând cultura fiecărui popor se pot înfăptui marile gânduri ale omenirii.

Revoluția din Rusia și în deosebi urmările ei ne-au arătat, că ideile socialiste nu pot fi pricepute de un popor fără carte și atunci se ivește anarhia, care după cum vedem băntuie în întreaga Rusie.

Dacă nu ne-om uni acum cu frații noștri apoi nu se știe de va mai veni în viitor timp atât de potrivit și în veci vom fi blăstâmați de urmașii noștri, cari cetind istoria vor vedea că am putut făptui actul de unire și nu l-am făptuit. Eu mă tem de acest blăstăm și strig în gura mare:

Să ne unim!

Dr. Elena Alistar
Deputat în Sfatul Țării

Răsunet la Hora Unirii

Vin să strângem mână în mână
Toți cu-o inimă română,
Și să întindem danț prea mare
La-a unirii-ne serbare!

Piara cei ce ne nvenină!
Trântoci, viespe, din stupină;
Intre noi să nu mai fie
De-ât frați și veseli.

Mai badiți Moldovene,
Prinde-te cu mine, nene,
Ca să fim într-o unire
Și la vieață și în pieire!

În unire-avem putere;
Altfel nu putem, mai vere!
Și dușmanul se sfiește
Văzând pe Român că crește!

Suntem gemeni, mai fărtați,
Din pariși într-o dreptate,
Ca doi ochi la semănare,
Ca doi brazi la înălțare.

Cum te chemi, așa mă chiamă;
Ce te temi, de-ala mi-e teamă;
Imi ești frate și-ți sunt frate;
În noi doi un suflet bate.

Cel ce cere deznire,
Nu-i bun nici stăpânitor;
Ăla vrea în veci robirea;
E un mârșav trădător.

C. Boliac

Cine e vinovatul?

De luni de zile nu se mai aude nimic despre partidul național moldovenesc din Basarabia, tocmai în niște vremuri, când cuvântul lui ar trebui să se audă mai puternic. Dacă în jumătatea de an din urmă partidul național a fost împiedecat în lucrările lui de bolșevismul care l-a înrăurit și pe el, acum, după ce Sfatul Țării și-a spus cuvântul său înțelept în chestia pământului, nu mai este nici o piedecă în calea lucrării armonice a acestui partid. Acum, când lui bunii ai neamului lucrează pentru unirea Basarabiei cu frații români, Partidul național e chemat să iee el în mână organizarea propagandei pentru această idee măntuitoare.

Nu putem aștepta decamdată dela Sfatul Țării acest lucru, dar îl așteptăm cu hotărâre dela Partidul național. El e chemat să pregătească și să organizeze țara întreagă în vederea acestui lucru; el trebuie să strângă la sine pe studenți, pe învățatori, pe preoți, pe țărani, cu un cuvânt pe toți Moldovenii, cari, altfel, lăsați pradă agitatorilor străini, vor rătași în chipul cel mai dureros.

Partidul național va săvârși un neiertat păcat, dacă nu se va pune cât mai repede pe lucru. De aceea cerem ca conducătorii acestui partid să convoce cât mai degrabă la sfat pe toți membrii lui și dacă din felurite pricini conducătorii de azi nu pot să mai rămâie la cârmă să lase altora locul și acestia să se apuce de lucru.

Nădăduim că acum, când o organizare națională e eu puțință, se vor întoarce în sânul partidului și acei buni Moldoveni, cari în cele dintâi luni ale Revoluției au lucrat cu însuflețire pentru renașterea națională, dar cari din oarecari pricini au ieșit din partid. Datoria sfântă a lor e să ia din nou în mână steagul partidului și să-l ducă la izbândă.

Spre cinstea neamului nostru din Basarabia dorim ca Unirea Basarabiei cu România nu numai să se facă, dar să se facă într-un chip frumos, încât să o laude urmașii noștri cu cele mai de laudă cuvinte.

Pentru ca aceasta să se poată face, Partidul național trebuie să se puie cât mai degrabă pe lucru!

Haideți la Prut cu grăbire
Să-l secăm dintr-o sorbire,
Și să tragem danț preamaro
Peste vechile hotare.

Căți sunteți eu frunzi seniae,
Inimi calzi, de neam Români,
Credeți că 'n unire-i bine;
N'avem teamă de păgâni.

Să ne facem fără mare
Și unită într-un stat!
Cine-i mare, e și tare;
Cine-i tare-i respectat.

Nu tot doine și jelire;
Nu tot plâns și suspinat;
Nu tot frica de pieire
La-orice vânt a adiat.

Uite 'n sus, și mergi deadrept!
Spre vrăjmașul ce-o căută
Să-ți neorotească dreptul
Și să calce țara ta.

Cerem toți și vrem Unire!
N'așteptăm nici un minut;
Măine-om sta la chibzuire
Ce mai este de făcut.

Oastea românească în Bucovina

Se știe că în vara anului trecut, Austriacii s'au putut inapoia într-o bună parte a Bucovinei fără nici o greutate, deoarece ostașii ruși, cuprinși de boala bolșevismului, aruncă armele, nevoind să se lupte. Totuși colțul Bucovinei din spre amiazăzi și răsărit n'a putut fi ocupat de Austriaci, deoarece ei ar fi trebuit mai întâiu să miște frontul din Moldova. Acolo însă erau și Români, nu numai Ruși; și de aceea lucrul acesta n'a putut avea loc așa ușor...

Întâmplarea aceasta a fost menită să le aducă Românilor bucovineni din colțul amintit cea mai mare bucurie pe care au putut-o ei avea vreodată.

În ziua de 20 Ianuarie, după o întâlnire cu niște ofițeri austriaci, cele din urmă rămășițe ale ștabului armatei a noua rusești și-au făcut bagajele și au plecat din Suceava. Străinii, nemți și evrei, îndată au răspândit, plini de bucurie, vestea că vechii stăpânitori și asupritori ai Românilor din Bucovina se întorc în curând înapoi. Și ei au și început a se pregăti pentru primirea lor. Bieții Români, deprinși în cei patru ani de răboiu cu tot felul de nenorociri, așteptau cu inima înrăstăată ceea ce era vorba să se întâmple. De pe mucechea dealului, din marginea orașului, se zărește în zare cele dintâi pălcuri de ostași cenuși. Străinii, cu fețele vesele, cred să recunoască în ei uniforme austriace; iar Românii stau nedumeriți, dar totuși cu o oarecare nădejde în suflet. Și iată că nădejdea cea bună nu i-a înșelat. Când s'au apropiat pălcurii, s'a văzut că nu e rău decât mândrii ostași ai României. Fețele străinilor s'au îngălbenit numai, iar fețele românești s'au înșeninat vesele ca cerul de primăvară. Străinii, unul câte unul, au plecat

de acolo, furișându-se, iar Românii întâmpinau pe ostașii români cu urări de „Bine ați venit! Să fie într'un ceas bun!” Și aveau tot dreptul să se bucure bieții Români bucovineni, căci ostașul român le era pentru clipa de față măntuirea de jafurile și pradăciunile bolșevicilor ruși, iar pentru ziua de mâine nădejdea măntuirii de vechii asupritori ai lor.

Astăzi, în vechile capitale Moldovenești, Siretul și Suceava, capitale moldovenești din vremuri când Moldova lui Ștefan cel Mare și Sfânt cuprindea nu numai Bucovina cea frumoasă, ci și Basarabia cea mănoasă, — e stăpânul ostașul român, care a cuprins Bucovina până la frontul pășit de Ruși. Nădejdea Românilor din Bucovina că la încheierea păcii guvernul român va ști să scoată din mâna străinilor întreg pământul românesc al Bucovinei, — cu Rădăuțul unde își dorm somnul de vecei cei dintâi descălețori ai Moldovei, în frunte cu bătrânul Bogdan Voevod; cu mănăstirea Putna, unde se odihnesc sfințele rămășițe ale celui mai mare voevod al Moldovei, Ștefan cel Mare și Sfânt; cu mănăstirea Sucevița, unde sunt înmormântați voievozii Ieremia și Simion Movilă; cu Vatra Moldoviței a lui Alexandru cel Bun, dătător de legi și așezăminte culturale, și a lui Petru Rareș, vioiu și neastâmpărat războinic; cu Câmpulungul-moldovenesc, vechea republică moldovenească de sub stăpânirea marilor domni din trecut, după cum trebuie și acum, după încheierea acestui război, atât Bucovina, cât și Basarabia să devie iarăși republici înfloritoare și pacifice sub stăpânirea marelui domn român, ce e M. S. Regele Ferdinand I. Vasile Grecuc, profesor bucovinean

Iarăș îndărăt la Rusia?

Pe mulți cetitori îi vor fi atins în chip neplăcut cuvintele prin cari dl Halippa, vicepreședintele Sfatului Țării, și-a încheiat interviul pe care l-am publicat și noi în numărul de ieri. În acele cuvinte d-sa își arată temerea că vechile deprinderi pot avea o înrăurire hotărâtoare asupra viitoarei orientării a Republicii Moldovenești, ducând țara acolo ca să-și lege soarta iarăș de Rusia.

Mărturisim că și pe noi ne-au izbit aceste cuvinte din partea dlui Halippa. Nu că n'ar fi în Basarabia o mulțime de oameni, cari ar dori ca tânăra republică să se întoarcă din nou la Rusia, dar am fi dorit ca să nu se găsească în aceste vremuri nici un singur Moldovan care

să-și mai arate această teamă. Am fi dorit ca să auzim în aceste vremuri o vorbă cu totul hotărâată împotriva oricărei legături viitoare cu Rusia, dela care neamul nostru, și îndeosebi Basarabia, n'a avut niciodată nimic bun în tot trecutul de sute de ani, decât suntem în vecinătatea ei.

De ce s'a desfăcut oare Basarabia cu totul de Rusia? Pentruca să se unească iarăș cu ea? Dar asta ar fi o nebunie și un păcat național strigător la cer. Nu unire, ci rupere pe vecii vecilor de țara de pe urma căreia am suferit mai mult decât de pe urma tuturor celorlalți dușmani ai noștri!

D-l Halippa, despre care știm că nu dorește o nouă alipire la Rusia, ar fi trebuit să-și încheie interviul cu aceste cuvinte:

Din parte-ne noi moldovenii mai bine vrem să murim cu toții până

la unul, decât să ajungem din nou în brațele Rusiei. Pentru noi nu este decât o deviză: Unire sau Moarte!

Pentru o astfel de vorbă hotărâtă istoria neamului nostru ar fi scris cu slove de aur în cartea ei numele celui dintâi vicepreședinte al Sfatului efemei Republicii moldovenești.

Politica în Sfatul Țării

Politica în Sfatul Țării până azi se plămădește cu tăria că n-aș de ajuns grăunțe, și românii basarabeni pot încă să dea crezare și să mai aibă răbdare, că în răbdarea ta îți vei dobândi plata ta. Dar eu nimic nu mai pot răbda și par'că aș mai tăcea, dar mi te-am că dela domni deputați s'or mântui toate grăunțele, și apoi n'or avea de loc ce ce plămădi. Politica Sfatului Țării încă până azi e tot niște îngâmbari și încă iarăși putem să le dăm crezare, de vreme ce nici n'au fost chipuri să reușească în zilele bolșevismului. Fi care știe lupta lor și acuma poate să-și găsească, să prindă lozurile lor zicând că și ei au luptat. Vezi, istoria spune, că după război mulți viteji s'arătă. Toată lumea știe luptele și halurile deputaților pentru cel mai scump organ al Republicii moldovenești, Sfatul Țării, și l'au păzit atâta că nici un geam nu s'a stricat. Au scos la lumină și o gazetă, "Sfatul Țării", numai mi mi se pare că au făcut o greșală în gazeta aceasta intr'ăsa fel: când Sfatul Țării au prins a tipări gazeta din început au fost Români luminători și ei au pus numele românesc, dar pe loc s'au făcut Ruși și au început a scrie rusesc.

Mă minnez și nu mă pot pricepe ce poate să fie aceasta. Încă de când trăiesc n'am văzut una ca aceasta, că v'ro gazetă în lume să se numească pe o limbă și să scrie pe alta. Doresc ca cineva din cetitorii cari-s mai iscusii în politică să-mi răspundă la aceasta. Oare nu ne face pe noi Sfatul Țării de răs în lume, oare nu atuncea va porni românescă când o fi ca lupul cu osul gat, apoi pe urmă dacă o ceru și l'au spus s'o de a înarș pe rușesc? Dacă le-au fost gândul să scrie rusesc, apoi să fi pus și numele gazetei în românește, dar rusesc.

În loc de Sfatul Țării să-i fi zis Soviet Strana, ori soviet parlamenta moldavscot republica, ori altminteru cum ar fi fost mai plăcut prietenilor lor. Dar dacă numai decât au fost nevoie ca gazeta să se numească românește, apoi românește să se și scrie în ea.

Oare ce binevoitor ne este nouă Remanilor basarabeni Sfatul Țării, dacă pe limba noastră nu ne scoate nici o gazetă? Oare Sfatul Țării nu-i Sfatul necredincioșilor sau mai e acolo v'ru'n frate de-al nostru care nu șade pe seculul pierzătorilor? Oare își va aduce cinerova aminte să steargă pata asta de rușinoasă pe obrazul țării noastre?

Eu singur eri m'am toptit de rușine, când am văzut că niște Poloni au cumpărat un număr din gazeta Sfatul Țării, citeau și rădeau, zicând că Moldovenii singuri își b'țecoresc țara lor serind în limbă străină.

Dacă Sfatul Țării cunoșete greșala asta, s'o îndrepte curând, iară dacă domni deputați sunt iubitori de Ruși și vreau să se scrie rusesc, apoi numai decât să steargă cuvântul "Sfatul Țării" și să-l scrie talmăcit pe rusesc, ca să șim odată și noi ce cărnuitori avem.

E destul că Poloni au început a ne răde și dacă sunetul s'o duce în departare, apoi ne-or scoții copiii neisuscii și tâmpii și ne-or numi nevrednici de-a ne avea țara noastră.

Ori pe luptătorii cei neisuscii cari până acuma au luptat amar, i-or pofti să deie așa cinoace. Eu unul n'aș dori că n'zilele mele să vad una ca asta, ci doresc ca păzitorii cei buni să-și puie tinda și osteneala lor pentru oi și nu pentru capre.

Acuma-i vremea luminării. Să fim cu toți în priveghiere. Lă lupta cu tot dinadinsul. Ca să nu sporească Rușii, Că-i destul că ne-au robii. Pe scumpul nostru pământ Pentru noi să nu mai fie A lui limbă și împărăție.

Teodor Jireghe.

Teatrul cinema "FAELIA"

Astăzi Duminică 11 și mâine Luni 12 Februarie va debuta

RENUMITUL ARTIST COMIC Tănase

în cuplete de actualitate.

În căutarea unui ministru

Se împlineste în curând o lună de zile de când s'a alcătuit noul minister al Republicii Moldovenești, totuși pentru unul din cele mai însemnate departamente încă nu s'a găsit om. Nimeni în Basarabia nu vrea să primească slujba de ministru de agricultură! D. P. Erhan, care a fost, în cel dintâi directorat, director general de agricultură și care ca președinte al Sfatului țărănimii Basarabene a fâgăduit țărănimii, întreg pământul, fără plată acum a trecut la ministerul învățturii, unde de bună seamă că e mai ușor de lucrat în aceste vremuri grele.

Și acum, când țărănimia așteaptă împlinirea făgăduințelor, nimeni nu vrea să vie și să-i dea tot pământul... Fiecare fugă de această sarcină grea, care ar zdruncina fără îndoială din temelie viața țării. Demagogii, cari de un an de zile făceau prin congresele țărănești spume la gură făgăduind vorodului tot ce-i pe pământ și sub pământ, acum văd că nu tot ce zboară se mânănează, și, în loc să stea la locul lor de datorie, își caută un loc mai ferit... De altfel asta-i apucătura tuturor demagogilor și nu se pulea să fie altfel nici în țândra noastră republică.

Dar trebuie să fim mulțumiți că vremea demagogiei e pe sfârșite. Sfatul Țării, luând în mână chestia pământului, și-a dat seama că deslegarea ei după formulele bolșeviste și chiar după declarația pe care însuși a făcut-o, nu se poate înfăptui, cel puțin deocamdată nu. Și astfel e la luat alte măsuri, cari de bună seamă vor face cu putință lucrarea pământului, ca el să dea roade în acest an, și pe urmă va aduce rânduială bună atât pentru țărani, cât și pentru ceilalți locuitori ai țării.

Îndrumată odă treaba aceasta într-o direcție bună, vădădăm că acum se va găsi și un ministru, care să o îmbrățișeze cu dragoste și cu pricepere, ducând țara la fericire.

Sfatul Țării

Sedința dela 9 Februarie 1918

Sedința se deschide la ceasurile 8 1/2, seara sub președinția d-lui I. Inuleț.

Președintele comisiei de mandate, d-l Bosie Codreanu face o dare de seamă arătând că unii dintre deputații Sfatului Țării au ieșit sau lipsesc demult, iar în locul lor secțiile din care făceau parte cer să fie primiți alți deputați. Comisia propune, să fie primiți aceia dintre dânșii, pe cari ea i-a găsit că au dreptul.

Se primesc toți, afară de doi sau trei, despre care s-a cerut, ca să li se lămurească candidatura prin secții.

Mai departe d-l Bosie-Codreanu spune, că Ovrei, cari au în Sfatul Țării 10 locuri, n-au nici un deputat, fiindcă cei cari au fost, au ieșit.

După mai multe discuții se hotărăște să se propue Ovreilor să-și trimeată alți deputați, iar cei cari au ieșit să nu se mai numere.

Dajdie pe vin

La rândul zilei se pune apoi proiectul de lege pentru dajdia pe vin și după o dezbateră scurtă se primește legea, care îndeobște e următoarea:

Pe toate vinurile de poamnă de vie, de poame de copaci și de stafide, se pune o dajdie de 5 ruble pe vatra de zece ocale.

... pentru 15 vedre de vin pe cari le vor bea singuri cei cari li fac, nu se va plăti dajdie. Dajdia se pune numai pe vinurile din anul trecut.

Toți cari au vin, sânt datori în două săptămâni să deie de știre la ocarămirile de loc cât vin au. Sătenii pot să deie de știre la comitetele sătești. Dajdia se plătește când se vinde vinul, iar dacă vinul nu se va vinde, Ministrul de finanțe, în unire cu ministrul trezilor pământestești, vor hotărâ, cum și când să se plătească această dajdie.

Apoi s'a mai dezbătu proiectul despre alcătuirea unei plăși (volosti) nemțești din toate coloniile lor din ținutul Izmăului și parlamentul s'a unit să-i alipească pe toți de o plasă moldovenească de acolo.

Reportor.

Știri din România

Tratatul de pace. În ziua de 9 Februarie au început la Focșani tratativele de pace între România și statele ovrudruple (Germania, Austro-Ungaria, Bulgaria și Turcia). Reprezentanții României la aceste tratative sunt ministrul președinte general Averescu, senatorul Papiniu, dela Ministerul de externe, și ministrul de externe al României Mișu.

Reprezentanții guvernului Măiestrăși Sale Regelui Ferdinand pleacă cu urările întreg neamului românesc să ducă la bun sfârșit greaua misiune care au luat-o asupra lor. Patriotismul luminat al acestor reprezentanți este o cheazăie că ei nu vor îngădui ca România să iasă din aceste tratative sfârșită.

Nu vor uita nici dușmanii că la spatele acestor reprezentanți stă și azi armata vitează dela Mărășești și Otuz, biruitoarii lui Mackensen.

Dumnezeu fie cu ei!

Noul ministru de externe, Mișu, fost ministru al României la Londra, a sosit la Iași venind din Londra peste Holanda, Germania și Austro-Ungaria. Dru-ul până la Iași l-a făcut în 2 zile.

România dela Nistru până la Tisa. Sub titlul "România Nouă" ziarul "România" din Iași publică un frumos articol al scriitorului N. Beldiceanu despre rodnica muncă de deșteptare națională ce se desfășoară în Basarabia de atâția profesori, învățători, preoți și studenți ardeleni, bucovineni și basarabeni. Articollul încheie:

"Hora Unirii pe care au jucat-o, în ziua de 24 Ianuarie, la Chișinău B. sarabeii cu românii bejenariți — e simbolică. În ea s'au îmbrățișat Basarabia cu Țara Românească, cu Bucovina și cu Ardealul, și au făcut un singur suflet peste toate grăunțele politice care taie trupul Neamului nostru.

Din clipa aceea mare cât o vesnicie, România tuturor Românilor s'a încheiat. Jertfele și sângele nostru, daci n'au rodit încă pe pământul românesc ce pretutindeni: România cea mare dela Tisa până la Nistru țâiește azi mai vie ca întotdeauna în s. sfetului tuturor Românilor.

Ori câte furtuni vor mai șuera prin codrii Neamului nostru, România cea nouă se va pogori, din cerurile vișurilor, pe pământul din puiții vieții poporului cel mai obișduțit din lume.

"Cei mai buni dintre noi". Cu aprobarea a indemnătoare a Marelui Cartier general din Iași, d-nii I. Tohănoanu și Virgil Popescu (Râmniceanu a. pus a b șipar tăvălul volum din lucrarea lor. "Cei mai buni dintre noi". Lucrarea a-aceasta va cuprinde numele, faptele și răsplata tuturor eroilor români cari prin jertfa vieții lor sau prin suferințele lor trușești și sufletestești au înălțat țara însăngerată.

Ajutați pe cei lipsiți!

Strigarea noastră către cititori să vină într'ajutorul celor lipsiți ne-a mai adus la redacție următoarele sume:

- La "Fondul refugiaților" dela Iosif Schiopul ruble 40.— Dim. Stroia " 10.— Teod. Jireghe " 3.— Ion Scriban din Dobra (Ardeal) ruble 5.— Suma veche 867.60 Total ruble 925.60

La "Fondul Orfanilor" înființat de regimentul ardelenesc "Turda" au intrat următoarele sume: Red. "România Nouă" lei 100.— Gh. Mare, deputat Sf. T. " 50.— Iosif Schiopul " 50.— Total lei 200.—

ȘTIRI

O hotărâre euminte și românească. Ministrul afacerilor interne a adus o hotărâre care suntem încredințați, că intrunește aprobarea tuturor voitorilor de bine al țării. De azi încolo, în Minister vor fi primiți ca funcționari numai cetățenii al republicii basarabene și, înainte de toate, numai cetățenii basarabeni cari cunosc limba moldovenească.

Ecraienii americani pentru țara lor. Din Washington se telegrafiază: O delegație a Ucrainenilor locuitori în America s'a prezentat la președintele Wilson protestând împotriva intrării trupelor americane în Ucraina. Delegația a declarat că 50.000 de Ucrainenii sunt hotărâți să plece în Ucraina pentru a scăpa patria lor de bolșevici — fără ajutorul dușmanului.

Franza este sigură de biruință. Beranger, cunoscutul senator francez, într-o convorbire cu reprezentanții presei franceze a făcut următoarele declarațiuni: "Oștirea franceză nicotată n'a fost mai bine organizată și mai disciplinată decât acum. Pe front se

găseau azi 3 milioane de Francezi, alături de 2 milioane de Englezi și peste 500.000 de Americani, cari stau gata să înfrângă orice împotrivre a Nemților. Convingera mea adăncă este că Germania va fi biruită în anul acesta".

Aflăm cu multă părere de rău că maiorul Boerescu, care ca comandant al orașului Chișinău, a contribuit prin munca și priceperea sa la așezarea orându-elii aici a fost mutat.

Nădăjdum că această mutare a fost urmarea vre unei nedumeriri și d-sa nu va pleca dintr-un noi.

Cele din urmă știri

Arestarea ofițerilor români din Kiev

Chiev, 8 Februarie. Bolșevicii au arestat pe toți ofițerii români cari se găseau în Chiev. A fost arestat și atașatul militar român generalul Coandă, care în vremeurile din urmă fusese numit reprezentant al guvernului român pe lângă guvernul ucrainian.

Generalul Coandă se bucura de mare popularitate în Ucraina întregă.

Soartea Românilor din Rusia

Nicolaev, 8 Februarie. În oraș se adună multime de refugiați supti români. Starea lor este de tot tristă. Cei mai mulți nu mai au ce mânca. Ajutor n'au de unde să aștepte.

Kühlmann la București

București, 9 Februarie. — Secretarul de stat Kühlmann a plecat la București, de unde va pleca la Focșani pentru a lua parte la tratativele de pace cu România.

Nemții înalțează în Rusia

Nauen, 9 Februarie. — Trupele nemțești cari fac parte din a 8-a armată germană continuă să înalțeze în Rusia pe un front de 75 km.

Trupele nemțești au trecut și granița Ucrainei.

Troțchi iscălește pacea

Nauen, 8 Februarie. — Sfatul Comisarilor Poporului în urma unui raport alui Krikenko despre starea proastă a armatei a hotărât ca ofițerii rușesci să nu se împotrivescă trupelor nemțești, ci să le primiască cu pâne și sare.

Sinuciderea lui Kaledin

Pola, 9 Februarie. — Se confirmă că generalul Kaledin și-a pus însuș capăt vieții. Urmasul său, generalul Basarov, a dat trupelor căzătoare ordinul să porniască împotriva trupelor bolșevice.

Suedia și Finlanda

Nauen, 9 Februarie. Guvernul suedez s'a adresat guvernului rus cerându-i să rechemte toate trupele rușesci din Finlanda.

Pacea cu Ucraina

Nauen, 9 Februarie. — Tratatul de pace al Germaniei cu Ucraina a fost discutat în Reichstagul nemțesc și aprobat de majoritatea deputaților.

TEATRUL Cinema-Expres

Artistul glumeț Ionescu-Severin urmează să joace la teatrul "Cinema-Expres". Dl. Ionescu a cucerit publicul român și străin din Chișinău prin cupletele sale de haz.

Duminecă 11 Februarie va spune cuplete nouă. Reprezentația începe la ceasurile 6 1/2, seara.

S'a pierdut un portmoneu roșu cu literale 1. S. având un certificat de botez și unul de clasa IV gimnazială, 4 fotografii și 180 de Ruble ale lui Ioan Scriban din Transilvania. Cine l'a găsit e rugat să-l aducă la redacția noastră, oprindu-și banii.

PARTEA LITERARA Moș Ion Roată și Unirea

La 1857 pe când se fierbea Unirea în Iași, boierii moldoveni liberali, ca de-al de Costache Hurmuzachi, M. Cogălniceanu și alții, au găsit cu cale să cheme la Adunare și căți-va țărani fruntași, câte unul din fiecare județ, spre a lua și ei parte la facerea acestui măreț și nobil act național. Cum au ajuns țărani în Iași, boierii au pus mână dela mână de i-au ferechezuit frumos și i-au îmbrăcat la fel, cu cheburii albe și cușme nouă, de se mirau țărani ce berechet i-a găsit. Apoi se zice că i-ar fi dat pe sama unuia dintre boieri, să le ție cuvânt, ca să-i facă a înțelege scopul chemării lor la Iași.

Oameni buni, știți, pentru ce sunteți chemați aici între noi, zise boierul cu blândețe?

Vom ști cucuoane, dacă ni-ți spune, răspune cu sfială un țaran mai bătrân, scărpinându-se în cap.

Apoi iaca de, oameni buni: de sute de ani două țări surori, creștine și megieșe, Moldova noastră și Valahia sau Țara Muntească, de care poate-ți fi auzit vorbindu-se, se sfășie și se mânăncă între dânsele spre cumplita urgie și peire a neamului românesc: Țări surori și creștine am zis, oameni buni: căci precum ne închinăm noi Moldovenii, așa se închină și frații noștri din Valahia. Statura, vorba, hrana, îmbrăcămintea și toate obiceiurile câte le avem noi, le au întocmai și frații noștri munteni. Țări megieșe am zis, oameni buni: căci numai păraușul Milcov, ce trece pe la Focșani, le desparte, moldovenește. ca la niște frați ce vă suntem. Că de-aceea ne-am adunat aici ca să ne luminăm unii pe alții și Dumnezeu să ne lumineze pe toți, cum a și el mai bine!

Înțelegem, cucuoane, așa a fi, răspuseră cățiva țărani mai rușinoși; că dă, dacă nu-ți ști dumneavoastră ce-i pe lume, noi țărănimia dela coarnele plugului, avem să știm ce-i bine și ce-i rău?

Ba eu drept să vă spun, cucuoane, n'am înțeles, ci-că zise cu îndrăzneală unul dintre țărani, anume Ion Roată.

Ș'apoi chiar dacă ne-am pricepe și noi la câte ceva. cine se mai uită-în gura noastră? Vorba ceea, cucuoane: Țăranul, când merge, tropăește și când vorbește, hodorogește, să ierte cinstită fața dumneavoastră. Eu socot că treaba asta se putea face și fără de noi; că dă; noi știm a învății sapa, coasa și scereze, dar dumneavoastră învății condeiul și când vrei, știți a face din alb negru și din negru alb... Dumnezeu v'a dăruit cu minte, ca să ne povățuiți și pe noi prostimea.

Ba nu, oameni buni, s'a trecut vremea aceea, peând numai boierii făceau totul în țara aceasta, ș'o storceau după plac. Astăzi toți, dela Vlădică până la opincă, trebuie să luăm parte la nevoiile și la fericirea țării. Muncă și câștig, datorii și drepturi pentru toți deopotrivă.

Le spuse boierul apoi despre originea Românilor, cum și de cine au fost ei aduși pe aceste locuri; despre suferințele lor și cum au ajuns a fi desbinați și împrăștiați prin alte țări. Le dă el pilde câte și mai multe: cu zmo-

cul de nuele, cu tauri învrajiți și în sfârșit se silește bietul creștin din răspuțeri, a i face să înțeleagă, care sunt roadele bine-făcătoare ale Unirii, aducându-le aminte că tot "pentru unirea tuturor" se roagă și sfânta biserică în toate zilele, mai bine de 1850 de ani. — Ei, oameni buni, cred că acum ați priceput.

— Priceput cucuoane, cât se poate de bine, răspuseră mai toți. Dumnezeu să vă ajute la cele bune!

Ba eu tot nu, cucuoane. răspunde moș Ion Roată.

Dumnezeu să vă ierte, moș Ioane, dar dumneata, cum văd ești cam greu de cap; ia haidem în grădină, să vă fac a înțelege și mai bine. Moș Ioane, vezi colo în ograda la mine bolovanul cel mare?

Ia fă bine, și adă-l ici lângă mine, zise boierul care ședea acum pe un jilț în mij ocuș țărănilor.

S'avem iertare, cucuoane, n'om putea; că doar acolo-i greutate, nu șagă. — Ia cearcă și vezi.

Moș Roată se duce și vrea să rădice bolovanul, dar nu poate.

Ia du-te și dumneata moș Vasile, și dumneata bade Ilie și dumneata bade Pandelachi.

În sfârșit se duc v'ro 3 4 țărani, urnesc bolovanul din loc, îl rădică pe umere și l'aduc lângă boer.

Ei oameni buni, vedeți?... S'a dus moș Ion și n'a putut face treaba singur; dar când v'ați mai dus cățiva într'ajutor, treaba s'a făcut cu mare ușurință; greutatea n'a mai fost aceeași.

Povestea cântecului:

Unde i unul nu-i putere La nevoi și la durere, Unde-i multă puterea crește Și dușmanul nu sporește.

Așa și cu Unirea, oameni buni: credeți dumneavoastră, că de-a ajuta Dumnezeu a se uni Moldova cu Valahia, avem să fim numai atâția? Frații noștri din Transilvania, din Macedonia și de prin alte părți ale lumii, numai să ne vadă că trăim bine, și ei se vor bucura și ne vor iubi de n'or mai îndrăzni dușmanii în vecii vecilor a se lega de Români. D'apoi frații noștri de sânge: Franțuzii, Italianii, Spaniolii și Portugheții ce așteaptă? La orice întâmplare, Doamne ferește, stau gata să-și verse sângele pentru noi.

Unirea face puterea, oameni buni. Ei, acum cred că-ți înțeles și răsinteșii!

Ba eu unul, să iertați dumneavoastră, cucuoane, încă tot n'am înțeles, răspunde moș Roată.

Cum se face asta moș Ioane? Mai bine ce v'am talmăcit, și un copil putea să înțele ga.

Mai așa, cucuoane, răspunseră ceilalți.

Moș Ioane, zise acum boierul cam tulburat de multă oboseală: ia spune dumneata în legea dumitale, cum ai înțeles, cum n'ai înțeles, de când se face atâta vorbă; să auzim și noi.

Dă cucuoane, să nu vă fie cu supărare; dar dela vorbă și până la faptă este mare deosebire... Dumneavoastră ca fiecare boier, numai ne-ați poruncit să aducem bolovan, dar n'ați pus

umărul împreună cu noi la adus, cum ne spuneți dinnoia ea că de-acum toți au să iee parte la sarcini, dela Vlădică până la opinca. Bine-ar fi, dac'ar fi așa, cucuoane; căci la războiu înapoi și la pomană năvălă, par a nu prea vine la socoteală.

Iar dela bolovanul d-voastră am înțeles așa: că până acum, noi țărani am dus fiecare câte-o piatră mai mare sau mai mică pe umere; însă acum suntem chemați a purta împreună, tot noi opinca, o stărcă pe umerele noastre... Să dea Domnul, cucuoane, să fie astfel, că mie unuia nu mi-a părea rău...

La aceste vorbe, țărani ceilalți au început a strânger din umere, a se uita lung unul la altul și a zice:

Ia poate că și Roată al nostru să aibă dreptate... Iar boierul, luându-i înăinte cu glume, a înghițit gălușca și a tăcut molcum.

Ion Creangă.

Azi și mâine se va reprezenta la

Teatrul Faelia

extraordinar film LUPTESLE DE LA MĂRĂȘESŢI în 6 părți mari lucrat de serviciul cinematografic al Armatei Române.

Tot atunci: SĂRBĂTOAREA UNIRII și a INDEPENDENȚEI BASARABIEI în ziua de 24 Ianuarie.

Reprezentările încep la 6, 8 și 10 ceasuri seara. Biletele se vând la Teatru.

Avis

Banca Statului din Chișinău oferă trate în franci, garantate din partea Guvernului Republicii Franceze, obținându-se în schimb ruble.

Pentru orice informațiuni public se va adresa Direcțiunii respective.

Director, Petre Pavlovič Jitkovsk.

ANUNT

Se caută lucrători, tactori de tutun precum și mașini de cumpărat pentru fabricarea țigaretelor. Ofertele se primesc în strada Fedorova 15 (fabrica de tutun pentru țigaret) între ceasurile 10-6. (4-10)

Se caută

Arpagic și seminte de legume (verdefuri) Adresa: Comisia interaliată, casa Pronin Str. Sadovaia. (4-5)

Instiințare

Societatea culturală "Faelia" deschide o Școală primară pentru copiii de ambele sexe.

Inscrierea copiilor se face la comitetul societății, Mihailovscaia No. 52.

In Orhei

gazeta noastră se vinde la chioscul I. A DUVIDOVICI

Se caută

mobilă, de închiriat sau de cumpărat. Adresa: România Nouă.

TIPOGRAFIA SOCIETĂȚII CULTURALE A ROMÂNILOR DIN BASARABIA CHIȘINĂU, BULEVARDUL ALEXANDRU CEL BUN Tipărește orice fel de lucrări: Cărți, Reviste, Gazete, Anunțuri, Cărți de vizită, ș. a. PREȚURI POTRIVITE